

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на хора с увреждания

година XXXIV

юли-август

2024 г.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН „КУРАЖ“

СЪЮЗЕН ЖИВОТ

I. На 6 и 7 юли 2024 г. в Перник, кв. Църква се проведе 17-ия Републикански многожанров фестивал на хората с увреждания под патронажа на г-н Станислав Владимиров, кмет на община Перник. Проявата е традиционна, има конкурсен харак-

тер и се провежда ежегодно. Тази година той бе под мотото "Да победим деменцията чрез науката, изкуството и спорта". Организатор на събитието е Съюза на инвалидите в България, който спечели проект за рехабилитация и интеграция на хората с увреждания от Агенцията за хората с увреждания. Финансова подкрепа бе осигурена и от община Перник.

Фестивалните дни бяха открити от Председателя на СИБ, г-н Георги Колев. Гости бяха г-жа Вукова, координатор на АХУ за Югозападна България, г-н Добрев от община Перник и г-н Симеонов от Дирекция „Бюро по труда“ – Перник. Приветствие към участниците от името на кмета на Перник произнесе г-н Добрев.

Председателят на СИБ връчи плакети „За принос в социалното приобщаване“ и грамоти на г-н Станислав Владимиров за ползотворното сътрудничество със Съюза и на г-жа Анита Тараланска, председател на РО

на СИБ Перник и член на УС на СИБ – за дългогодишна, всеотдайна и неуморна работа при организацията и провеждането на многожанровите фестивали в града.

Събитието събра над 1300 хора с увреждания - членове на СИБ и гости от страната, за изява на таланта им и подкрепа на каузата за борбата с деменцията като социалнозначимо заболяване. Самите участници показаха как може да се победи деменцията - със социална ангажираност, социални контакти, с любими занимания, песни, танци, спорт и др.

Проведе се конкурс за певчески и танцови състави, оценени от жури в състав: Мими Иванова - примата на българската естрада и композиторът Развигор Попов.

Освен изявите на откритата сцена в квартал "Църква", имаше и Алея на занаятите, развлекателни и спортни състезания по тенис на маса. Представени бяха богата палитра от кулинарни изделия.

През втория ден, голям интерес сред участниците предизвика лекцията на професор д-р Любка Танчева, Институт по невробиология към БАН, професор на Вайцман Институт за наука, Израел на тема „Съвременната наука за профилактика и борба с деменцията“. Проф. Танчева изтъкна като отлични фактори за превенция на деменцията пеенето, танците, заниманията с музика, както и изработката на арт-изделия.

II. На 17.05.2024 г. се проведе дейност No 2 по проект : Активен живот - заедно можем“. Проектът е разработен съвместно от СК „Кула - спорт за всички“ и Общинската организация на СИБ - Кула , съфинансиран от фондация “Софийска платформа“ по Програма “PROTEUS” на Европейския съюз. Денят на предизви-

кателството премина под мотото : Спортуваме, пеем, танцуваме. Той започна в парк „Кастра Мартис“, край античната крепост с адаптирана гимнастика за хората от трета възраст и хората в неравностойно положение и продължи с кръшни хора и турнири по ДАРТС и шах. Певческа група „Кулски гласове“ от клуба на инвалида, създаде настроение с изпълнението на закачливи народни песни от Кулския край. Народното веселие продължи с двуезичен поздрав към гостите на празника от Зайчар, Болевац, Мали Извор и Миличево (Сърбия) от председателя на спортния клуб и ръководител на проекта - инж. Георги Николов. Накрая част от присъстващите попълниха анкета.

На 15.06.2024г. се проведе „Турнир по основна гимнастика – трета възраст“, част от ДСК на БФСВ и дейност N 3 – по проекта. Турнирът премина под мотото: „Спортуваме за здраве“ и в него взеха участие Спортен клуб „Спартакисти – Плевен“, Спортен клуб Мрамор“ и домакините от СК „Кула – спорт за всички“.

Той започна в парк „Кастра Мартис“, край античната крепост с композиции адаптирана гимнастика, танци и хора за хората от трета възраст, в които взеха участие

75 спортисти. Продължи по групи с разглеждане на забележителности от град Кула – „Етнографската къща“ и град Зайчар в съседна Сърбия. Вечерта се проведе обучение по теми: Европейски съюз – цели и ценности, с лектор Иванка Велкова председател на Обо на СИБ; Здравословен начин на активен живот за хората в неравно-

стойно положение и от трета възраст, лектор доброволец към БЧК – Дарина Илиева.

На следващия ден гостите разгледаха във Видин крепостта „Баба Вида“ и пещерата „Венеца“ край Орешец. Певческата група от спортистите с увреждания от Кула се включи в Торлашкия фолклорен събор „Када кум прасе и ти вречу“ в с. Чупрене.

И този път част от участниците попълниха анкетата, която красноречиво показва ефекта от мероприятията по дейност 3 от проекта. А направените снимки и връчените купи ще предадат емоциите и на тези членове от клубовете, които не успяха да вземат участие.

Информацията подготви Иванка Велкова и инж. Георги Николов

III. На 23.06.2024г. се състоя среща на три организации от регион Благоевград в хижа Попови ливади на която присъстваха повече от 50 членове. Идеята беше хем да преборим жегата, хем да се опознаем по-добре и да отбележим предстоящия Еньовден, а това става лесно чрез веселбата. Еньовден е един от най-мистичните и древни български празници, който се отбелязва ежегодно на 24-и юни. Този ден, съвпадащ с лятното слънцестоене, е дълбоко вкоренен в езическите традиции и е посветен на слънцето, природата и лековитите билки. Празникът се отбелязва още от времето на древните славяни и траки. Все още се пазят поверията за връзките, които съществуват между слънцето, космическите сили и предстоящата подготовка

за зимата. Председателката Росица Трендафилова от общинска организация на СИБ Гоце Делчев като "домакин" и организаторски опит от дългогодишната работа с хора с увреждания, първо се беше погрижила за настаняването и храната, и предразположи всички с шеги закачки, а по-късно и със солови изпълнения в музикалната част. Новата за региона общинска организация на СИБ Сандански с председател Нели Богоева с въодушевление прие идеята за срещата и макар и малобройни не останаха встрани, помагаха

където трябва, а Ангелина Паскова даже предложи забавна викторина. Виждаше се и тъгата в очите на Нели, че все още не получават помещение, въпреки уверението на Кмета на Сандански - "това е най-лесно", където да се събират и привличат съмишленици. Общинска организация Петрич с председател Юлия Иванова с нищо не отстъпи пред останалите. Още с пристигането солиста Стоян Андонов с чувствените си изпълнения вдигна хората на хорото, а по-късно пригласяше и на певческа група "Росна китка" от общинска организация Гоце Делчев. В непринудена обстановка хората се веселиха, дружиха, срещаха познати от родни места, споделяха ценен опит от ежедневието или как са се справили в трудна ситуация. В късния следобяд уморени, но доволни всички поеха към дома. Е, честно казано вниманието към билките беше по-малко от очакваното, но важни са хората и вниманието към тях!

IV. Под надслов: „ПОДАЙ РЪКА“ протече опознавателната среща, която ОО на СИБ „Изгрев“ град Шабла организира на 23.06.2024г. за всички организации и сдружения от Регион Добрич. Всички 120 души членуващи в ОО и Сдружения в

Регион Добрич бяха посрещнати традиционно, с китка здравец, питка и сол. Един от най-известните жестове на гостоприемството.

Официален гост беше г-н Георги Колев, който поздрави присъстващите. Топли думи и благодарност към домакините имаше и от Георги Георгиев - Председател на РО на СИБ-Добрич,

Надежда Георгиева - Координатор, Руска Петрова - член на Сдружение на инвалидите "Хинап" град Балчик и Венелин Джендов - член на Сдружение на инвалидите „Надежда“ град Добрич. С приятната музика, раздумката между колегите, танците и игрите времето мина неусетно. В края на деня всички си тръгнаха с грейнали лица и усетили топлината на празника в душите си.

V. Две организации от Петрич и Благоевград под ръководството на координатора Юлия Иванова, взеха участие в 17-ия Републикански многожанров фестивал на хората с увреждания в Перник под мотото "Да победим деменцията чрез науката, изкуството и спорта". Общинска администрация Петрич отпуснаха безплатно общ превоз, което помогна хората да се опознаят и да свикнат едни с други. Много добре вървеше комуникацията през цялото време, а купона още повече. Бяхме

заедно през цялото време, нали и това е една от целите на такива мероприятия. За общинската организация на СИБ Петрич участието е поредно, но въпреки това хората го очакваха с вълнение. Имахме участие в "Алея на занаятите" с разнообразни ястия от традиционната кухня. В музикалната част също имаше участие с група за народно пеене, а Стоян Андонов пак въодушеви с изпълненията си жури и публика, и получи индивидуална награда от журито. За организацията на СИБ Благоевград беше първо участие, подготвени бяха много добре за "Алея на занаятите", забавляваха се отлично и от сега коментираха, какво могат да представят догодина.

Кратка, но ползотворна среща г-жа Иванова осъществи с председателя на СИБ Георги Колев, на която той предложи съдействие за решаване проблем с новосъздадената в Сандански общинска организация, съчетание на приятното с полезното. Благодарим сърдечно и до нови срещи!

VI. На 07.07.2024г. певческата група при Съюза на инвалидите в град Самоков се представи на Втори Многожанров фестивал на хората с увреждания "Да победим деменцията чрез науката, изкуството и спорта" Перник 2024г. Дълго

продължи подготовката за участието ни под ръководството на акордеониста Иван Машов, което със съдействието и на кмета на общината г-н Ангел Джоргов бе реализирано. Пристигаме навреме в Перник, кв. Църква и след като изслушахме лекцията

на проф. Любка Танчева „Съвременната наука за профилактика и борба с деменцията“ от Института по невробиология при БАН се включихме в представяне на подготвените от нас песни. Бързо се преоблякохме с униформените костюми и с много желание и жар се устремихме към сцената и изпълнихме подготвените три песни.

Последва и наградата - грамота и златен медал. На връщане се отбиваме в манастира Св. Петър и Павел на пътя Самоков-Дупница.

София Сотирова - председател

VII. На 25.07.2024 Дружество на СИБ "Приатели" организира своята проява Илинден в Доброславския манастир "Св. 40-мъченици" за 15 пореден път. С празничен водосвет отбелязахме Илинден и успението на Св. Анна - майката на Света Богородица със съдействието на район Нови Искър - Столична община и нашия домакин госпожа Светла Крумова. Участваха 145 членове на софийското дружество. За международния ден на бабите проведохме конкурс "Най-вкусната питка". В него взеха участие членове на ДИ "Приатели" и гости от ДИ -Казичене, които показаха своите умения. Жури оцени и награди майсторите на най-вкусните питки. На събитието присъстваха кметът на район Нови Искър - господин Владислав Владимир, домакинът Светла Крумова, Светла Николова - председател на Регионалната организация "Св. София", Алексана Янкова - председател на ДИ Бусманци и Богомилка Велкова - председател на ДИ Казичене.

Искам да поздравя всички, които уважиха нашия празник и да благодаря на моите колежки Екатерина Стоименова и Димитрина Илиева, които ми помогнаха за организацията на това мероприятие!

Стоянка Петрова
председател

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

На 11 юли 2024 г. в сградата на Министерство на здравеопазването се състоя работна среща между национално представителните организации на и за хора с увреждания от една страна, както и експерти от МЗ, представители на НЕЛК и „Информационно обслужване“ АД от друга страна. От СИБ участва председателят г-н Георги Колев.

С Постановление на Министерския съвет № 47 от 13 март 2024 г. беше изменен и допълнен Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи /Правилника/. Промяната беше обнародвана в Държавен вестник брой 23 от 19.03.2024 г., като част от по-съществени изменения влязоха в сила от 21 юни 2024 г.

Основна цел на работната среща бе да се изкажат мнения и становища от двете страни, така че да се подобри в максимална степен организацията на медицинската експертиза по места, и да се улеснят хората с увреждания.

Считано от 21.06.2024 г., са в сила следните изменения в Правилника:

1. Заявленията-декларации, подадени за освидетелстване и преосвидетелстване по повод трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, вече не се разглеждат в ТЕЛК по постоянен адрес, а се разпределят на случаен принцип между всички ТЕЛК в страната.

Случайният принцип на разпределение на заявленията-декларации не се прилага в случаите когато:

- лицето се намира на продължително (повече от 30 дни) болнично лечение;
- се налага преглед на място (в дома, в болнично или в друго заведение) в случаите когато лицата, поради медицински показания, не са в състояние да се снабдят с необходимата медицинска документация.

2. ТЕЛК се произнасят само по документи, без да се извършват клиничен преглед.

3. В тридневен срок от постановяването на експертните решения, ТЕЛК връчва ЕР:

- лично на лицата или на законните им представители,
- с писмо с известие за доставяне,
- по електронен път, при условията и по реда на Закона за електронното управле-

ние.

Начинът на получаване на експертното решение се декларира от освидетелстващите лица при попълване на заявление-декларацията в РКМЕ!

Ако освидетелстваното лице заяви, че иска да получи лично своето експертно решение, ще се наложи да пътува до ТЕЛК в страната, където то е постановено!

4. Лицата или законните им представители/упълномощени от тях лица, могат да подават заявление-декларация по образец и медицински документи за освидетелстване/преосвидетелстване от ТЕЛК:

- на място в РКМЕ по постоянен адрес;
- по електронен път чрез Информационната система за контрол на медицинската експертиза с квалифициран електронен подпис (КЕП) на адрес: <https://ibd.mh.government.bg/>;
- чрез лицензиран пощенски оператор.

С цитираната промяна на Правилника се преустановява издаването на експертните решения за трайно намалена работоспособност/ вид и степен на увреждане от териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) и Националната експертна лекарска комисия (НЕЛК) на хартиен носител.

Експертното решение на ТЕЛК/ НЕЛК се съставя като електронен документ по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. При поискване е възможно да се предостави на заинтересована страна хартиено копие на експертното решение, върху което няма да се поставят мокри подписи и печати и такива не следва да се изискват от лицето с увреждания, когато то е преносител на копие на експертното решение.

Съществува възможност за предоставяне на експертното решение и като електронен документ чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ), по реда на Закона за електронното управление, на страните, на които законодателството определя права за ползването на този документ и имат регистрация в ССЕВ.

След срещата през август Министерство на здравеопазването изготви ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА ЛИЦАТА, КОИТО СЕ ОСВИДЕТЕЛСТВАТ ОТ ТЕЛК ЗА ТРАЙНО НАМАЛЕНА РАБОТОСПОСОБНОСТ/ВИД И СТЕПЕН НА УВРЕЖДАНЕ. Може да се запознаете с тях на интернет страницата на СИБ: <https://www.disability-bg.org/?go=news&p=detail&newsId=702>

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

От 01 юли 2024 г. започна приемът на заявления-декларации за отпускане на целева помощ за отопление за отоплителен сезон 2024/2025 г.

Заявленията могат да се подават до 31 октомври на място в дирекциите „Социално подпомагане“ (ДСП). Заявлението-декларация може да бъде изпратено и на електронната поща на ДСП, като образец на същото може да бъде изтеглен от електронната страница на АСП, рубрика „Социално подпомагане“ - „Социални помощи“ - <https://asp.government.bg/bg/deynosti/sotsialno-podpomagane/sotsialni-pomoshti>

Целевата помощ се отпуска за период от пет месеца - 1 ноември 2024 г. до 31 март 2025 г. Размерът на целевата помощ се определя ежегодно със заповед на министъра на труда и социалната политика, съобразно промените в цените на електроенергията за битов потребител. Със заповед на министъра на труда и социалната политика се определя и корекционния коефициент, с който се намалява размерът на пенсиите, определени след 01.07.2008 г.

Право на целева помощ за отопление имат лица и семейства, чийто средно-месечен доход за предходните 6 месеца, преди месеца на подаване на заявление-декларацията, е по-нисък или равен на индивидуално определен диференциран доход за отопление.

Диференцираният доход за отопление се определя от основата за подпомагане, чийто месечен размер е 30 процента от линията на бедност за съответната година (за 2024 е 30% от 526 лева = 157,80 лв.), коригирана със съответния процент за групата, към която принадлежи лицето, както следва:

1. за лице, живеещо само – $185 \text{ процента} \times 157,80 = 291,93 \text{ лв.};$
2. за лице, съжителстващо с друго лице (лица) или семейство, и за всеки от съвместно живеещите съпрузи – $172 \text{ процента} \times 157,80 = 271,42 \text{ лв.};$
3. за дете до 18-годишна възраст, а ако учи – до придобиване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст – $130 \text{ процента} \times 157,80 = 205,14 \text{ лв.};$
4. за бременни жени 45 дни преди раждане и за родител, отглеждащ дете до 3-годишна възраст – $180 \text{ процента} \times 157,80 = 284,04 \text{ лв.};$
5. за родител, отглеждащ сам дете/деца до 18-годишна възраст, а ако учи – до при-

добиване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст – 180 процента $\times 157,80 = 284,04$ лв.

Не се спират помощите, ако детето в семейството не ходи на училище. Когато дете от 4 до 16-годишна възраст не учи, размерът на помощта да се намалява с 3 процента за всяко такова дете.. Ако детето е на възраст от 16 до 18 години и не учи и не е регистрирано в дирекция "Бюро по труда", помощта се намалява с 5%. Когато лице попада в повече от една група, се прилага най-високият процент.

За да получат помощ за отопление, безработните лица в трудоспособна възраст задължително трябва да са регистрирани в дирекциите „Бюро по труда“ най-малко 3 месеца преди месеца на подаване на заявлението-декларация и да не са отказвали предлаганата им работа или включване в обучения. **Не се изисква регистрация в дирекциите "Бюра по труда" на:** родител, полагащ грижи за дете до 3-годишна възраст; **човек с увреждане с трайно намалена работоспособност 50 на сто или над 50 на сто;** лице, полагащо грижи за тежко болен член на семейството или за съжителстващо с него тежко болно лице; лица с психически заболявания, удостоверени с документ от компетентните органи; лице, полагащо грижи за лице с психически заболявания, удостоверени с документ от компетентните органи, когато е в невъзможност да се самообслужи; бременни жени след третия месец на бременността; лица, които учат във висше училище по специалност, за която е предвидена само редовна форма на обучение.

Целевата помощ за отопление се отпуска, ако лицата или семействата отговарят на следните допълнителни условия:

- обитаваното от тях собствено жилище да е единствено;
- да не осъществяват дейност като еднолични търговци и да нямат участие в капитала на търговско дружество;
- да нямат вземания, доходи от движимо или недвижимо имущество, влогове, дялови участия и ценни книжа, чиято обща стойност за отделното лице или за всеки един от членовете на семейството да надхвърля линията на бедност за съответната година (за 2024 г. - 526,00 лв.), с изключение на боновете или акциите от масовата приватизация;

- да нямат сключен договор за предоставяне на собственост срещу задължение за издръжка и/или гледане; това изискване не се прилага в случаите, когато поелите задължения за издръжка и/или гледане са учащи се, безработни, в нетрудоспособна възраст или хора с увреждания;

- да не са прехвърляли жилищен, вилен, селскостопански или горски имот и/или идеални части от тях срещу заплащане или чрез даряване през последните 2 години, като общата стойност на сделките не трябва да надвишава 3 787,20 лв. (24-кратния размер на основата за подпомагане, която за 2024 г. е в размер на 157,80 лв.).

В срок до 20 дни от подаването на заявлението-декларация социален работник извършва социална анкета и изготвя социален доклад, а в 7-дневен срок от изготвянето му директорът на ДСП или упълномощено от него лице издава заповед за отпускане или отказ за отпускане на помощта.

Целевата помощ за отопление се предоставя, както следва:

При отопление с топлоенергия, електроенергия и природен газ – в пари на правоимащото лице или семейство, съобразно заявения начин на изплащане

При отопление с твърдо гориво: в пари на правоимащото лице или семейство, съобразно заявения начин на изплащане; или на търговец на твърдо гориво, който е осъществил доставката – при изрично отразено в заявлението-декларация желание от страна на лицето или семейството.